

Szőlőterületek változásai a Szekszárdi borvidéken

Kalmár Enikő Mária*

Debreceni Egyetem Tájvédelmi és Környezetvédelmi Tanszék

*eniko.kalmar0629@gmail.com

A Szekszárdi Borvidék kiemelkedő jelentőséggel bír a magyarországi borvidékek között, hiszen írásos források bizonyítják, hogy már az időszámításunk szerinti 3. században a rómaiak is termesztettek szőlőt a területen. A Szekszárdi dombság keleti területe kedvező domborzati, talajtani adottságai és klimatikus viszonyai együttesen teszik lehetővé a jellemző szőlőfajták, mint pl.: a kékfrankos, a kadarka, a merlot és a cabernet franc termesztését. Kutatásomban a borvidék szőlőterületeinek változását vizsgáltam a rendelkezésemre álló topográfiai térképek (Első, Második, Harmadik, Negyedik Katonai Felmérés, EOTR szelvények), valamint elérhető adatbázisok (CORINE: 1990, 2000, 2006, 2012, 2018) segítségével. Munkámban arra is kerestem a választ, hogy a szőlőtelepítés során előnyben részesített domborzati tulajdonságok (kitettség, lejtőmeredekség) esetében történt-e változás az egyes időszakokban.

Uránizotóp-arányok pontos meghatározása és felhasználása a földtudományi kutatásokban

Kiss Gabriella Ilona*, Palcsu László

Atommagkutató Intézet

*kiss.gabriella@atomki.hu

Környezetünk hidrológiai, geokémiai folyamatainak pontosabb megértéséhez jó eszköz az urán izotópösszetétel vizsgálata, melyre laboratóriumunk multikollektoros ICP MS berendezése ad lehetőséget.

A 234U és 238U izotópok arányából származtatott d234U érték információt ad a felszín alatti vizek transzport- és áramlási viszonyairól. A néhány millió évnél idősebb kőzetekben a fenti két izotópnak szekuláris egyensúlyban kell lennie (azaz az aktivitások aránya megegyezik), azonban a természetes vizekben ettől eltérő értékeket mérhetünk. Az 238U alfabomlása következtében a kristályrács sérül, így a keletkező, és hibás rácshelyen ülő 234U izotóp a kőzetből kioldódásra, így a vízben relatíve feldúsulásra hajlamos. Az effektus ezrelékben kifejezve nagy, akár többezer ezrelék is lehet, így mérése viszonylag egyszerű, noha nem triviális az 238U és 234U mennyisége közötti öt nagyságrend miatt. Eddigi méréseinket óceánvíz minták d234U értékének meghatározásával validáltuk, melynek ismert értéke +147 %. Emellett magyarországi, valamint szerb, román és etióp vízmintákat vizsgáltunk.

A paleoklimatológiai kutatások alanyai még a barlangi karbonátos képződmények, melyek uránsoros korolásakor a 235U/238U arányt állandónak vesszük. Ám a mérési technikák, mérőműszerek fejlődésével ebben az izotóparányban is mérhetünk eltéréseket. A földtörténet során, a korszakhatárokon lezajló klimatikus változások